SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1474

av Heléne Björklund m.fl. (S)

Färdtjänst i hela Norden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en nordisk överenskommelse som möjliggör för personer med funktionsnedsättning att använda sin beviljade färdtjänst i hela Norden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den fria rörligheten är en av grundpelarna i det nordiska samarbetet. Människor ska kunna bo, arbeta, studera och resa mellan våra länder utan onödiga hinder. Men för personer med funktionsnedsättning är denna frihet fortfarande begränsad.

Ett beslut om färdtjänst i ett nordiskt land gäller inte automatiskt i ett annat. Det innebär att människor som är beroende av färdtjänst för att klara sin vardag kan få stora svårigheter när de vill resa, arbeta eller studera i ett annat nordiskt land.

Färdtjänsten är för många en förutsättning för ett självständigt och aktivt liv. Den gör det möjligt att ta sig till arbetet, handla mat, delta i fritidsaktiviteter och besöka familj och vänner. Att denna möjlighet begränsas av en nationsgräns är svårt att förena med de nordiska välfärdsprinciperna om jämlikhet, delaktighet och lika möjligheter.

Frågan har diskuterats inom det nordiska samarbetet under många år. Gränshinderrådet har identifierat bristen på gränsöverskridande färdtjänst som ett hinder

för den fria rörligheten. Trots detta har någon gemensam lösning ännu inte kommit på plats.

De nordiska länderna har olika system för färdtjänst, med skilda regler för ansvar, finansiering och tillstånd. Det finns också juridiska frågor att hantera i förhållande till EU-rätten. Men skillnader i nationell lagstiftning får inte bli ett skäl att låta problemen bestå. Tvärtom är det just sådana hinder som det nordiska samarbetet ska bidra till att undanröja.

Under 2025 och 2026 har frågan återigen uppmärksammats, bland annat i Sveriges riksdag. Regeringen har framhållit att färdtjänsten är en viktig fråga och att kommuner och regioner redan i dag har vissa möjligheter att erbjuda gränsöverskridande transporter. Men frivilliga och lokala lösningar är inte tillräckliga för att garantera likvärdiga möjligheter i hela Norden.

Det handlar också om jobb och tillväxt. Den som har möjlighet att arbeta i ett annat nordiskt land ska inte behöva avstå från ett arbete på grund av att färdtjänsten inte fungerar över gränsen. Särskilt i våra gränsregioner blir detta ett konkret hinder för en gemensam arbetsmarknad.

De nordiska regeringarna behöver därför ta ett gemensamt ansvar för att hitta en långsiktig lösning. Målet bör vara en nordisk överenskommelse som gör det möjligt att använda ett beviljat färdtjänsttillstånd i hela Norden, med tydliga regler för ansvar och finansiering och i enlighet med EU-rätten.

Norden har en gemensam vision om att vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Om den visionen ska bli verklighet måste den fria rörligheten gälla alla, även människor med funktionsnedsättning.

Heléne Björklund (S)

Ingrid Andreae (S) *Johan Andersson (S)*

Mirja Räihä (S)